

Úterý, 3. července 2018

P8_TA(2018)0280

Diplomatická činnost v oblasti klimatu

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 3. července 2018 o diplomacii v oblasti klimatu (2017/2272(INI))

(2020/C 118/04)

Evropský parlament,

- s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie (SFEU), zejména na články 21, 191, 192, 220 a 221 této smlouvy,
- s ohledem na Agendu OSN pro udržitelný rozvoj 2030 a na cíle OSN v oblasti udržitelného rozvoje,
- s ohledem na Rámcovou úmluvu Organizace spojených národů o změně klimatu (UNFCCC) a na Kjótský protokol k této úmluvě,
- s ohledem na Všeobecnou deklaraci lidských práv (UDHR),
- s ohledem na Pařížskou dohodu, rozhodnutí 1/CP.21, 21. konferenci smluvních stran (COP21) úmluvy UNFCCC a na 11. konferenci smluvních stran, která byla zároveň setkáním smluvních stran Kjótského protokolu (CMP11) a konala se ve dnech 30. listopadu až 11. prosince 2015 v Paříži,
- s ohledem na 22. zasedání konference smluvních stran Rámcové úmluvy OSN o změně klimatu (COP22) a 1. konferenci smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran Pařížské dohody (CMA1), která se konala v marockém Marrákeši ve dnech 15. listopadu až 18. listopadu 2016,
- s ohledem na své usnesení ze dne 6. října 2016 o provádění Pařížské dohody a o konferenci OSN o změně klimatu konající se v roce 2016 v marockém Marrákeši (COP22) ⁽¹⁾,
- s ohledem na pátou hodnotící zprávu Mezivládního panelu pro změnu klimatu a na souhrnnou zprávu obsaženou v této hodnotící zprávě,
- s ohledem na usnesení ze dne 4. října 2017 o Konferenci OSN o změně klimatu konané v roce 2017 v německém Bonnu (COP23) ⁽²⁾,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 20. července 2016 nazvané „Urychlení přechodu EU na nízkouhlíkovou ekonomiku“ (COM(2016)0500),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 16. dubna 2013 nazvané „Strategie EU pro přizpůsobení se změně klimatu“ (COM(2013)0216),
- s ohledem na akční plán diplomatické činnosti EU v oblasti klimatu z roku 2015 přijatý Radou pro zahraniční věci,

⁽¹⁾ Úř. věst. C 215, 19.6.2018, s. 46.

⁽²⁾ Přijaté texty, P8_TA(2017)0380.

Úterý, 3. července 2018

- s ohledem na závěry Rady pro zahraniční věci ze dnů 6. března 2017 a 19. června 2017,
- s ohledem na závěry Evropské rady ze dne 22. června 2017,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 26. února 2018 o diplomatické činnosti v oblasti klimatu,
- s ohledem na sdělení Evropské služby pro vnější činnost (ESVČ) z června 2016 o globální strategii zahraniční a bezpečnostní politiky Evropské unie a společné sdělení Komise a ESVČ ze dne 7. června 2017 o strategickém přístupu k odolnosti ve vnější činnosti EU (JOIN(2017)0021),
- s ohledem na stanovisko Evropského výboru regionů ze dne 9. února 2017 nazvané „Směrem k nové strategii EU pro přizpůsobení se změně klimatu – integrovaný přístup“⁽¹⁾,
- s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ze dne 26. dubna 2016 nazvané „Po pařížské konferenci“⁽²⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 13. prosince 2017 o výroční zprávě o provádění společné zahraniční a bezpečnostní politiky⁽³⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 16. ledna 2018 o ženách, rovnosti žen a mužů a spravedlnosti v oblasti klimatu⁽⁴⁾,
- s ohledem na rozhodnutí 36/CP.7 Rámcové úmluvy Organizace spojených národů o změně klimatu (UNFCCC) přijaté dne 9. listopadu 2001 a týkající se zlepšení účasti žen v zastoupení stran v orgánech stanovených v souladu s Rámcovou úmluvou Organizace spojených národů o změně klimatu a v souladu s Kjótským protokolem,
- s ohledem na studii z roku 2009 „Migrace, životní prostředí a změna klimatu: posouzení důkazů“, kterou vypracovala Mezinárodní organizace pro migraci,
- s ohledem na své usnesení ze dne 13. března 2018 o rovnosti žen a mužů v obchodních dohodách EU⁽⁵⁾,
- s ohledem na encykliku „Laudato si“ papeže Františka „O péči o společný domov“,
- s ohledem na článek 52 jednacího řádu,
- s ohledem na společná jednání Výboru pro zahraniční věci a Výboru pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin podle článku 55 jednacího řádu,
- s ohledem na zprávu Výboru pro zahraniční věci a Výboru pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin (A8-0221/2018),

A. vzhledem k tomu, že účinky změny klimatu mají čím dál závažnější dopady na různé aspekty lidského života, jakož i na možnosti rozvoje a světový geopolitický řád a globální stabilitu; vzhledem k tomu, že ti, kteří mají méně zdrojů na přizpůsobení se změně klimatu, budou touto změnou nejvíce zasaženi; vzhledem k tomu, že diplomacii v oblasti klimatu lze vnímat jako jakousi cílenou zahraniční politiku na podporu opatření v oblasti klimatu prostřednictvím

⁽¹⁾ Úř. věst. C 207, 30.6.2017, s. 51.

⁽²⁾ Úř. věst. C 487, 28.12.2016, s. 24.

⁽³⁾ Přijaté texty, P8_TA(2017)0493.

⁽⁴⁾ Přijaté texty, P8_TA(2018)0005.

⁽⁵⁾ Přijaté texty, P8_TA(2018)0066.

Úterý, 3. července 2018

oslovení dalších subjektů, spolupráce v konkrétních otázkách souvisejících se změnou klimatu, vytváření strategických partnerství a posilování vztahů mezi státními a nestátními subjekty včetně hlavních přispěvatelů ke globálnímu znečištění, čímž se přispěje k omezování účinků změny klimatu, jakož i k lepším opatřením v oblasti klimatu a k posílení diplomatických vztahů EU;

- B. vzhledem k tomu, že k důsledkům změny klimatu patří vzestup hladiny, ohřívání a okyselování oceánů, ztráta biologické rozmanitosti a nárůst extrémních klimatických jevů; vzhledem k tomu, že prvními oběťmi těchto narušení jsou nejzranitelnější země a komunity, zejména pak obyvatelé ostrovů; vzhledem k tomu, že změna klimatu má obzvláště vážný sociální a kulturní dopad na komunity původního obyvatelstva, které nejenže přispívají pouze zanedbatelně k emisím CO₂, ale ve skutečnosti mají také aktivní a životně důležitou roli v ochraně ekosystémů, v nichž žijí, kdy tudíž zmírňují dopady změny klimatu;
- C. vzhledem k tomu, že EU je v souvislosti s opatřeními v oblasti klimatu jednou z vedoucích sil a že v mezinárodních jednáních o klimatu prokázala své přední postavení; vzhledem k tomu, že EU využívá diplomacii v oblasti klimatu k budování strategických aliancí s příslušnými zainteresovanými stranami, aby společně bojovaly proti změně klimatu, neboť tento boj je hlavní součástí udržitelného rozvoje a preventivním opatřením v souvislosti s hrozbami spojenými se změnou klimatu;
- D. vzhledem k tomu, že diplomacie EU v oblasti klimatu přispěla k uzavření Pařížské dohody a že se přístup EU k diplomacii v této oblasti od té doby rozšířil; vzhledem k tomu, že v rámci globální strategie EU byla politika v oblasti změny klimatu začleněna do zahraniční a bezpečnostní politiky, a posílila se tak provázanost mezi energetikou a klimatem, bezpečností a přizpůsobením se změně klimatu a migrací;
- E. vzhledem k tomu, že odpovědnost za dlouhodobě udržitelná opatření v oblasti klimatu nemůže být kladena na jednotlivce a na jejich možnosti výběru, jež mají coby spotřebitelé; vzhledem k tomu, že politika v oblasti změny klimatu založená na lidských právech by měla vyjasnit, že odpovědnost za vytváření udržitelných společností nesou především politici, kteří mají prostředky k vytváření udržitelných politik v oblasti klimatu;
- F. vzhledem k tomu, že změna klimatu a bezpečnostní obavy jsou propojené a nadnárodní a vyžadují diplomacii v oblasti klimatu usilující mimo jiné o splnění závazků vyplývajících z Pařížské dohody; vzhledem k tomu, že některé studie zjistily spojitost mezi změnou klimatu, přírodními pohromami a vznikem ozbrojených konfliktů, a vzhledem k tomu, že změnu klimatu lze považovat za „multiplikátor hrozb“, který je schopen zvyšovat již existující sociální napětí; vzhledem k tomu, že nepříznivé dlouhodobé dopady změny klimatu mohou vést ke zvýšení politického napětí, a to jak v rámci států, tak za hranicemi jednotlivých států, a hrozí tudíž, že se projeví jako prvek krize a budou vyvíjet tlak na mezinárodní vztahy jako takové;
- G. vzhledem k tomu, že změna klimatu má přímý i nepřímý dopad na migraci, neboť rostoucí množství lidí motivuje k přesunu ze zranitelných do životaschopnějších oblastí ve svých zemích nebo v zahraničí, aby začali budovat nový život,
- H. vzhledem k tomu, že usnesení Parlamentu ze dne 4. října 2017 o konferenci OSN týkající se změny klimatu za rok 2017 v německém Bonnu (COP 23) uznalo povahu a rozsah přesídlování v důsledku změny klimatu a migrace vyvolané katastrofami způsobenými globálním oteplováním; vzhledem k tomu, že podle řady významných a dobře podložených studií a zpráv, například těch, jež vypracovala Mezinárodní organizace pro migraci nebo Světová banka, by počet migrantů a vnitřně vysídlených osob stimulovaných změnami v jejich životním prostředí mohl v nejhorším případě a pokud nebude v této oblasti vynaloženo skutečné úsilí dosáhnout do roku 2050 až 200 milionů osob, z nichž velká část dnes žije v pobřežních oblastech nebo by se mohla stát vnitřními migranty v subsaharské Africe, jižní Asii a Latinské Americe;
- I. vzhledem k tomu, že lidé, kteří migrují z důvodů souvisejících s životním prostředím, nemají status uprchlíků ani mezinárodní ochranu, které se těší uprchlíci, neboť Ženevská úmluva z roku 1951 je neuznává;

Úterý, 3. července 2018

- J. vzhledem k tomu, že Komise coby příspěvek k dosažení hospodářství s nulovými emisemi uhlíku stanovila za cíle energetické politiky Unie podporu energetické účinnosti a zajištění světového postavení EU v oblasti obnovitelných zdrojů;
- K. vzhledem k tomu, že diplomacie EU v oblasti klimatu musí podporovat projekty zaměřené na řízení rizik, vytvořit model veřejného mínění, podporovat politickou a hospodářskou spolupráci v boji proti změně klimatu a prosazovat nízkouhlíkové hospodářství;
- L. vzhledem k tomu, že diplomacie EU v oblasti klimatu by měla vytvořit model aktivního přizpůsobování na podporu součinnosti mezi politikami zaměřenými na boj se změnou klimatu; vzhledem k tomu, že institucionalizace politik v oblasti změny klimatu by znamenala větší informovanost veřejnosti a měla by vést k jasnější politické vůli;
- M. vzhledem k tomu, že problém nedostatku vodních zdrojů je příčinou stále většího počtu konfliktů mezi komunitami; vzhledem k tomu, že takové zdroje jsou často v již tak nestabilních prostředích využívány neudržitelným způsobem k intenzivní zemědělské či průmyslové výrobě;
- N. vzhledem k tomu, že boj proti změně klimatu by se měl stát strategickou prioritou všech diplomatických rozhovorů a iniciativ s přístupem založeným na lidských právech, aby bylo dosaženo jeho cílů; vzhledem k tomu, že Parlament k tomuto procesu aktivně přispívá a že využívá svých legislativních pravomocí i politického vlivu k hlubšímu začlenění změny klimatu do opatření v oblasti rozvoje a portfolia pomoci a do několika dalších politik EU, např. v oblasti investic, zemědělství, rybolovu, energetiky, dopravy, výzkumu a obchodu;
- O. vzhledem k tomu, že příčiny diskriminace a zranitelnosti založené na pohlaví, rase, etnické příslušnosti, třídě, chudobě, schopnostech, domorodém původu, věku, zeměpisném umístění a tradiční a institucionální diskriminace se všechny průřezově propojují a brání přístupu k prostředkům potřebným ke zvládnutí dramatických změn, jako je například změna klimatu;
- P. vzhledem k inherentní spojitosti mezi změnou klimatu a odlesňováním, jež je způsobováno zabíráním půdy, těžbou fosilních paliv a intenzivním zemědělstvím;
- Q. vzhledem k tomu, že podíl žen v politickém rozhodovacím procesu a diplomacii, zejména v jednáních o změně klimatu, je stále nedostatečný, a vzhledem k tomu, že v tomto ohledu nedošlo k téměř žádnému pokroku; vzhledem k tomu, že ženy činí pouze 12 až 15 % vedoucích delegací a přibližně 30 % delegátů;
1. připomíná, že účinky změny klimatu mají dopad na všechny aspekty lidského života, zejména na globální zdroje a možnosti rozvoje, ale i na obchodní modely a obchodní a regionální vztahy; připomíná, že důsledky změny klimatu zhoršují zabezpečení potravin, zdravotní rizika, možnost ztráty živobytí, vysídlování, migraci, chudobu, rovnost mezi ženami a muži, obchodování s lidmi, násilí, nedostatečný přístup k infrastruktuře a základní služby, mají dopad na míru bezpečnosti a tyto dopady čím dál více ovlivňují životy občanů EU a pro mezinárodní společenství se stávají problémem; zdůrazňuje rostoucí naléhavost opatření v oblasti klimatu a upozorňuje, že řešení změny klimatu vyžaduje společné úsilí na mezinárodní úrovni; vybízí Komisi a členské státy EU, aby nepřetržitě umožňovaly vícestrannou diskusi, neboť celá planeta nese za klima společnou odpovědnost vůči současným i budoucím generacím; konstatuje, že boj proti změně klimatu je nutný k ochraně lidských práv;
2. se znepokojením konstatuje zhoršující se stav světových vodních zdrojů a ekosystémů, jakož i rostoucí hrozbu, kterou představuje nedostatek vody, rizika související s vodou a extrémní jevy;

Provádění Pařížské dohody a Agendy 2030

3. znovu potvrzuje závazek EU k Pařížské dohodě a Agendě 2030, včetně cílů udržitelného rozvoje; zdůrazňuje, že je nutné urychleně a v plném rozsahu provádět Pařížskou dohodu a cíle udržitelného rozvoje jak v EU, tak i po celém světě a dále v celosvětovém měřítku rozvíjet udržitelnější hospodářství a společnost; znovu potvrzuje, že je zapotřebí ambiciózní politiky EU v oblasti změny klimatu a že je nutné, aby EU byla připravena značně zvýšit stávající vnitrostátně stanovený

Úterý, 3. července 2018

příspěvek EU pro rok 2030 a aby byla vypracována ambiciózní a koordinovaná dlouhodobá strategie do konce roku 2018 s cílem dosáhnout hospodářství s nulovými emisemi uhlíku do roku 2050, a to v souladu se závazkem vyplývajícím z Pařížské dohody, tj. udržet zvýšení celosvětové průměrné teploty daleko pod hranicí 2 °C a usilovat o omezení nárůstu na 1,5 °C ve srovnání s úrovní před průmyslovou revolucí; vyzývá Komisi, aby v této dlouhodobé strategii zohlednila názory všech stran, které k ní mohou přispět nebo na které by strategie mohla mít dopad;

4. zdůrazňuje, že ambiciózní politika EU v oblasti klimatu je důležitá, aby bylo možno zamezit dalšímu zvyšování teploty a aby EU mohla jednat jako důvěryhodný a spolehlivý partner s třetími státy; vyzývá Komisi a členské státy, aby plnily aktivní a konstruktivní úlohu při dialogu Talanoa a na konferenci COP 24 v roce 2018, neboť rok 2018 bude klíčovým rokem pro provádění Pařížské dohody; vyzývá EU, aby prokázala své odhodlání uplatňovat ambiciózní politiku v oblasti klimatu, neboť tak bude moci jít příkladem a vybízet ostatní země k přijetí pevných závazků, pokud jde o zmírňování dopadů změny klimatu;

5. lituje oznámení prezidenta USA, v němž uvedl, že odstoupí od Pařížské dohody; opakuje, že EU má povinnost a příležitost přijmout vedoucí úlohu v přijímání globálních opatření v oblasti klimatu, zintenzívnit své úsilí v diplomacii v oblasti klimatu a vytvořit pevnou alianci zemí a subjektů, které budou pokračovat v podpoře cílů omezování globálního oteplování na výrazně méně než 2 °C a současně usilovat o omezení nárůstu teploty na 1,5 °C, jak doporučil Mezivládní panel pro změnu klimatu; zdůrazňuje však, že je důležité úzce spolupracovat s vládou USA a zejména se státy a městy USA;

6. zdůrazňuje, že důvěryhodnost EU v boji proti změně klimatu závisí na přísném a komplexním provádění vlastní politiky v oblasti klimatu;

7. zdůrazňuje, že zahraniční politika EU by měla rozvíjet kapacity pro sledování rizik souvisejících se změnou klimatu, včetně prevence krizí a vnímavosti vůči konfliktům; domnívá se, že následné a rychlé kroky v oblasti klimatu jsou základním přínosem pro předcházení sociálním, hospodářským, ale rovněž bezpečnostním rizikům, pro prevenci konfliktů a nestability a v neposlední řadě i pro zabránění značným politickým, sociálním a hospodářským nákladům; zdůrazňuje tedy, že je důležité začlenit diplomacii v oblasti klimatu do politik EU pro předcházení konfliktům, které rozšíří a přizpůsobí rozsah misí a programů EU ve třetích zemích a v oblastech konfliktů; znovu opakuje, že přechod na oběhové hospodářství s nulovými emisemi uhlíku přispěje k prosperitě a upevňování rovnosti, míru a bezpečnosti v rámci EU i mimo ni, neboť změna klimatu může často vytvářet novou nestabilitu a nové konflikty nebo zhoršovat ty stávající a prohlubovat stávající nerovnosti nebo vytvářet nové v důsledku nedostatku zdrojů, chybějících ekonomických příležitostí, úbytku souše kvůli zvyšování hladiny moří nebo déletrvajícím obdobím sucha, křehké struktury řízení, nedostatku vody a potravin, jakož i zhoršování životních podmínek;

8. se znepokojením poukazuje především na zhoršování ekosystémů a vodních zdrojů planety, jakož i na rostoucí hrozbu vyplývající z nedostatku vody a z rizik souvisejících s vodou a dále na extrémní klimatické a meteorologické jevy, jejichž četnost a ničivé následky jsou na vzestupu, což vede k nezbytnosti posílit vazby mezi přízpůsobováním se změně klimatu a snižováním rizika katastrof;

9. se znepokojením rovněž konstatuje, že úloha půdy coby prvku klimatického systému a její význam pro snižování skleníkových plynů a přízpůsobování se důsledkům změny klimatu nejsou dostatečně řešeny; vyzývá EU, aby vypracovala ambiciózní strategii, která by měla být součástí diplomacie v oblasti klimatu;

10. zdůrazňuje, že z důvodu tání polárních ledovců a zvyšování hladin moří jsou obzvláště v nebezpečí lidé žijící na pobřeží nebo v malých ostrovních státech; vybízí Komisi a členské státy, aby chránily a zachovávaly tyto životní prostory podporou plnění ambiciózních cílů v oblasti zmírňování změny klimatu, jakož i vícestrannými opatřeními na ochranu pobřeží;

Úterý, 3. července 2018

11. uznává, že změna klimatu zhoršuje podmínky, které vedou k migraci ve zranitelných oblastech, a připomíná, že pokud nebudou negativní důsledky změny klimatu odpovídajícím způsobem řešeny, v budoucnu dojde k nárůstu migrace; vyzývá EU, aby podpořila zahájení jednání na úrovni OSN s cílem poskytnout hmatatelnou reakci na migraci osob, která se očekává v důsledku změny klimatu, a zdůrazňuje, že veškeré reakce by měly být zaměřeny na regionální řešení, aby se předešlo zbytečné migraci osob ve velkém měřítku;

12. vyzývá členské státy, aby prokázaly pokrokové vedení v probíhajících jednáních o globálním paktu pro bezpečnou, organizovanou a legální migraci připraveném pod záštitou OSN a vycházejícím z Newyorské deklarace pro uprchlíky a migranty z roku 2016, podle které se velké množství lidí stěhuje „v důsledku nepříznivých účinků změny klimatu“;

13. vítá proces UNFCCC podporující začlenění; domnívá se, že zajištění účinné účasti vyžaduje řešení problému vlastních zájmů či střetů zájmů; podporuje iniciativu vlád zastupujících většinu světové populace zavádět specifickou politiku týkající se střetů zájmů a vyzývá Komisi, aby se do tohoto procesu konstruktivně zapojila;

14. vyzývá Komisi, aby vyvinula programy ke zvýšení povědomí občanů EU o vztahu mezi změnou klimatu a migrací, chudobou a konflikty týkající se přístupu ke zdrojům;

15. zdůrazňuje, že každá iniciativa EU v oblasti životního prostředí musí vycházet z legislativních pravomocí stanovených ve Smlouvách a že v každém návrhu, jehož cílem je prosazovat mezinárodní opatření k ochraně životního prostředí, musí nadále hrát prvořadou úlohu parlamentní demokracie EU;

Posilování kapacity EU vést diplomacii v oblasti klimatu

16. konstatuje, že EU a její členské státy jsou největším poskytovatelem veřejného financování opatření v oblasti klimatu, což je důležitý nástroj pro budování důvěry na podporu přizpůsobení se změně klimatu a zmírňování dopadů této změny v ostatních zemích; naléhavě vyzývá Komisi a členské státy, aby i nadále smysluplně finančně přispívaly a aktivně podporovaly mobilizaci mezinárodních finančních prostředků na opatření v oblasti klimatu prostřednictvím veřejných zdrojů jiných zemí, jakož i pomocí soukromých zdrojů; vítá oznámení přednesená na setkání nazvaném ONE Planet Summit dne 12. prosince 2017;

17. zdůrazňuje, že celosvětový přechod na ekonomiky a společnosti odolné vůči změně klimatu a s nulovými emisemi uhlíku vyžaduje významné investice do transformací; zdůrazňuje, že vlády musejí vytvořit prostředí příznivé pro přeměňování kapitálových toků na udržitelné investice a zabránit „uvízlým aktivům“, a to na základě závěrů odborné skupiny na vysoké úrovni pro udržitelné financování a v souladu se sdělením Komise o financování udržitelného růstu (COM(2018)0097); je přesvědčen, že finanční systém musí přispívat k cílům Pařížské dohody a k cílům udržitelného rozvoje; je přesvědčen, že finanční systém EU, který přispívá ke zmírňování změny klimatu a stimuluje investice do čistých technologií a udržitelných řešení, bude vzorem pro jiné země a mohl by jim pomoci zavést podobné systémy;

18. zdůrazňuje, že je důležité, aby EU na všech mezinárodních fórech vystupovala jednotně, a vyzývá vysokou představitelku Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku a Komisi, aby koordinovaly společné úsilí EU, a zajistily tak její závazek k provádění Pařížské dohody; vybízí EU, aby zvážila způsoby, jak dále zvýšit úroveň cílů Pařížské dohody; trvá na tom, že je nezbytné vypracovat ucelenou strategii pro diplomacii EU v oblasti klimatu a začlenit klima do všech oblastí vnější činnosti EU, včetně obchodu, rozvojové spolupráce a humanitární pomoci; zdůrazňuje, že je důležité posílit sociální rozměr a začlenit hledisko rovnosti žen a mužů a přístup založený na lidských právech do všech budoucích vícestranných jednání;

19. vybízí Komisi a členské státy, aby zvyšovaly mezinárodní povědomí o změně klimatu prostřednictvím koordinovaných komunikačních strategií a činností, které rozšíří veřejnou a politickou podporu; vyzývá zejména k tomu, aby mezinárodní společenství chápalo vzájemné propojení změny klimatu a sociální nespravedlnosti, migrace, hladu a chudoby a skutečnost, že globální opatření v oblasti klimatu může významně přispět k řešení těchto otázek;

Úterý, 3. července 2018

20. upozorňuje, že pro dosažení cílů Pařížské dohody je hlavní technologický pokrok, byť náležitě podpořený společným politickým úsilím, a že v rámci globální strategie pro diplomacii v oblasti klimatu musí být tudíž zohledněna také vědecká diplomacie Unie, přičemž je třeba podpořit a financovat výzkum související se změnou klimatu;

21. připomíná, že jak konstatuje zelená kniha Komise nazvaná „Přizpůsobení se změně klimatu v Evropě – možnosti pro postup EU“ (COM(2007)0354), nejzranitelnějšími oblastmi v Evropě z hlediska změny klimatu jsou jižní Evropa a Středomoří, horské oblasti, pobřežní zóny, hustě osídlené záplavové oblasti, Skandinávie a oblast Arktidy; vybízí proto EU, aby podpořila programy v oblasti výzkumu a vývoje, které zapojí členské státy příslušné pro každý z případů podle článku 185 SFEU;

22. zdůrazňuje jako dobrý příklad vědecké diplomacie ve smyslu předchozího odstavce iniciativu PRIMA (*research and innovation partnership in the Mediterranean area*), která se zaměřuje na vývoj a uplatňování inovativních řešení v oblasti produkce potravin a dodávek vody ve Středomoří; vyzývá Komisi, aby posílila spolupráci, poskytla nezbytnou podporu a zajistila pokračování této iniciativy, jakož i dalších obdobných iniciativ; naléhavě žádá Komisi, aby zavedla novou iniciativu podle článku 185 SFEU, která bude usilovat specificky o cíle diplomacie EU v oblasti klimatu;

23. vyzývá ke koordinaci akčních plánů Unie týkajících se diplomacie v oblasti energie a vody s diplomacií v oblasti klimatu a případně k posílení součinnosti a společných opatření mezi příslušnými prvky na úrovni EU a členských států;

24. požaduje větší zapojení Parlamentu a ustanovení každoročního procesu, jež by zahajovala Komise a ESVČ a byl by prováděn ve spolupráci s členskými státy, s cílem určit klíčové priority pro diplomacii EU v oblasti klimatu v daném roce a předložit konkrétní doporučení k řešení nedostatků v kapacitách;

25. zavazuje se k formulaci vlastního postoje a doporučení ohledně nové dlouhodobé strategie EU do poloviny století, která Komise a Rada zváží, než strategii předloží UNFCCC;

26. uvádí, že má v úmyslu zahájit proces, který přispěje k tomuto úsilí pravidelnými zprávami o diplomatických činnostech EU v oblasti klimatu a jejich výsledcích, jakož i nedostacích; pravidelné zprávy by měly v tomto ohledu obsahovat jasné referenční hodnoty;

27. zdůrazňuje zásadní úlohu parlamentní diplomacie v boji proti změně klimatu; zavazuje se, že bude lépe hrát svou mezinárodní úlohu a využívat svého členství v mezinárodních parlamentních sítích, že zintenzivní své činnosti v oblasti klimatu v rámci působení ve svých delegacích, jakož i při cestách delegací, zejména pak Výboru pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin a Výboru pro zahraniční věci, a během evropských i mezinárodních meziparlamentních setkání a v platformách pro vedení dialogu s vnitrostátními parlamenty a subjekty na nižší než celostátní úrovni / nestátními subjekty a občanskou společností, přičemž se bude vždy snažit zahrnout nezbytné hledisko rovnosti žen a mužů;

28. vyzývá k navýšení lidských a finančních zdrojů v ESVČ a Komisi, aby se lépe zohlednil velký závazek k diplomacii v oblasti klimatu a intenzivnější angažovanost v této diplomacii; naléhavě vyzývá ESVČ, aby do programů delegací EU pro setkání s jejich protějšky ze třetích zemí a mezinárodních či regionálních organizací začlenila diplomacii v oblasti klimatu a aby v každé delegaci EU se zastoupením členských států ve třetích zemích organizovala úsilí v diplomacii v oblasti klimatu a přiznala jí strategický význam; žádá tudíž, aby v rámci hlavních delegací EU ve třetích zemích bylo zřízeno kontaktní místo pro změnu klimatu a aby do smíšených pozic v delegacích EU byli ve větší míře dosazováni odborníci na klima;

29. zdůrazňuje, že výdaje rozpočtu EU související s klimatem mohou vytvářet vysokou přidanou hodnotu a měly by být významně navýšovány, aby odrážely zvýšený význam a naléhavost opatření v oblasti klimatu a potřebu diplomacie v oblasti klimatu; naléhavě proto žádá Komisi a členské státy, aby v rámci příštího VFR navýšily prostředky na výdaje související s diplomacií v oblasti klimatu, vyčlenily alespoň 30 % prostředků na výdaje v oblasti klimatu, jak doporučuje Parlament ve

Úterý, 3. července 2018

svém usnesení ze dne 14. března 2018 o příštím VFF: příprava postoje Parlamentu k VFR po roce 2020 ⁽¹⁾, a aby celý rozpočet EU sladily s cíli Pařížské dohody a cíli udržitelného rozvoje, aby se zajistilo, že rozpočtové výdaje nebudou v rozporu s opatřeními v oblasti klimatu; v této souvislosti poznamenává, že zejména citlivá odvětví (jako je zemědělství, průmysl, energetika a doprava) budou muset při přechodu na hospodářství s nulovými emisemi uhlíku vyvinout větší úsilí; žádá o lepší využívání dalších fondů EU k zajištění účinného využívání zdrojů, optimalizovaných výsledků a posíleného dopadu opatření a iniciativ EU;

30. žádá Komisi a členské státy, aby v rámci bilaterálních dohod s partnerskými zeměmi rozvíjely spolupráci v oblasti životního prostředí, a to s cílem podporovat politiky trvale udržitelného rozvoje založené na energetické účinnosti a obnovitelných zdrojích energie;

31. vyzývá Komisi, aby plně zohlednila globální rozměr, včetně diplomatických cílů EU souvisejících s klimatem, ve svých nadcházejících sděleních o „budoucnosti politiky EU v oblasti energetiky a klimatu“ a o dlouhodobé strategii EU pro snížení emisí skleníkových plynů; rovněž vybízí Komisi a ESVČ, aby dále rozvíjely dlouhodobou vizi a aby předložily společné sdělení, v němž by představily své pojetí diplomacie EU v oblasti klimatu a strategický přístup k diplomatickým činnostem EU v oblasti klimatu, a to do 12 měsíců od přijetí této zprávy a s přihlédnutím k postoji Parlamentu vyjádřenému v tomto dokumentu;

32. vyzývá ESVČ a Komisi, aby zvýšily svou vnitřní koordinaci, pokud jde o přesídlování způsobené změnou klimatu, a to tím, že zřídí skupinu odborníků, která bude zkoumat změnu klimatu a migraci, prostřednictvím meziagenturní pracovní skupiny;

33. zdůrazňuje, že posílení postavení žen a plná a rovnoprávná účast a vedení žen jsou pro opatření v oblasti klimatu zásadní; vyzývá EU a členské státy, aby do politiky v oblast klimatu začlenily genderové hledisko a aby uplatňovaly přístup zohledňující rovnost pohlaví, neboť změna klimatu často prohlubuje genderové nerovnosti a zhoršuje situaci žen, a aby prosazovaly zapojení domorodých žen a obránců práv žen v rámci Rámcové úmluvy OSN o změně klimatu (UNFCCC), neboť jejich znalosti v oblasti řízení přírodních zdrojů jsou pro boj proti změně klimatu zásadní;

Boj proti změně klimatu jako faktor stimulující mezinárodní spolupráci

34. zdůrazňuje, že EU a její členské státy musí aktivně působit v mezinárodních organizacích a fórech (např. OSN, UNFCCC, politické fórum na vysoké úrovni pro udržitelný rozvoj, Úřad vysokého komisaře OSN pro lidská práva, Mezinárodní organizace práce (MOP), Světová zdravotnická organizace (WHO), NATO, Mezinárodní organizace pro civilní letectví (ICAO), Mezinárodní námořní organizace (IMO), Arktická rada, G7 a G20) a úzce spolupracovat s regionálními organizacemi (např. Africká unie (AU), Hospodářské společenství států západní Afriky (ECOWAS), Sdružení národů jihovýchodní Asie (ASEAN), africké, karibské a tichomořské státy (AKT), MERCOSUR a Rada pro spolupráci v Zálivu) s cílem podpořit globální partnerství a zajistit provádění Pařížské dohody a cílů udržitelného rozvoje, přičemž je třeba hájit, upevňovat a dále rozvíjet systémy mnohostranné spolupráce;

35. vyzývá EU a její členské státy, aby opatření v oblasti klimatu zařazovaly na přednější místa programů summitů G20 a bilaterálních schůzí členů skupiny G20 a aby o nich jednaly také s rozvojovými zeměmi, jako je skupina G 77 při OSN a další sítě, například Aliance malých ostrovních států (AOSIS);

36. vyzývá členské státy, aby posílily své zapojení v rámci Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE) v souladu s cíli Pařížské dohody; dále zdůrazňuje, že IMO by měla podniknout rychlé a vhodné dodatečné kroky, aby mezinárodní námořní doprava spravedlivě přispívala k boji proti změně klimatu;

⁽¹⁾ Přijaté texty, P8_TA(2018)0075.

Úterý, 3. července 2018

37. vyzývá Komisi, aby aspekt změny klimatu začlenila do dohod o mezinárodním obchodu a dohod o investicích a aby podmínila budoucí obchodní smlouvy ratifikací a prováděním Pařížské dohody; vyzývá v tomto ohledu Komisi, aby v případě potřeby provedla komplexní posouzení souladu stávajících dohod s Pařížskou dohodou; vyzývá Komisi, aby zjednodušila finanční nástroje a programy, a zajistila tak soudržnost opatření EU v oblasti klimatu a zvýšila jejich účinnost a podpořila třetí země v boji proti změně klimatu; doporučuje vypracovat povinnou zásadní doložku o změně klimatu týkající se vzájemného závazku provádění Pařížské dohody a systematicky ji zahrnovat do mezinárodních dohod, včetně dohod o obchodu a investicích, což podpoří evropský i mezinárodní proces dekarbonizace;

38. podporuje trvalé a aktivní působení EU v rámci koalice s vysokými ambicemi, jakož i spolupráci s členskými zeměmi s cílem upozornit na jejich odhodlání dosáhnout smysluplného provedení Pařížské dohody dokončením propracovaného souboru pravidel v roce 2018 a úspěšné završení dialogu Talanoa na konferenci stran (COP 24), jehož cílem je motivovat další státy, aby se připojily k tomuto úsilí a v několika následujících letech vytvořily skupinu zemí s vedoucím postavením v oblasti klimatu, které budou připraveny zvýšit své cíle v oblasti klimatu v souladu s cíli Pařížské dohody, aby ustavily společné vedení a společně řešily otázky týkající se klimatu v rámci různých oblastí zahraniční politiky, včetně obchodu, reformy mezinárodních finančních institucí a bezpečnosti;

39. uznává důležitost účinných a účelných adaptačních opatření, strategií a plánů, včetně využití řešení založených na ekosystémech v zájmu posílení schopnosti adaptace, zvýšení odolnosti a snížení zranitelnosti vůči změně klimatu v souvislosti s Pařížskou dohodou;

40. upozorňuje na mimořádnou zranitelnost ekosystémů v Arktidě vůči změně klimatu s ohledem na skutečnost, že v posledních několika desetiletích se Arktida v porovnání s celosvětovým průměrem otepluje přibližně dvakrát rychleji; uznává, že znečištění arktického prostředí je způsobeno převážně asijskými, severoamerickými a evropskými producenty emisí a opatření v EU na snížení emisí tedy hrají významnou úlohu v boji proti změně klimatu v Arktidě; bere rovněž v úvahu zájem o Arktidu a její zdroje z důvodu měnícího se životního prostředí v této oblasti a rostoucího geopolitického významu Arktidy; domnívá se, že zdravý a udržitelný arktický ekosystém obydlený životaschopnými komunitami je strategicky důležitý pro politickou a hospodářskou stabilitu Evropy a světa; považuje za nezbytné konečně získat oficiální status EU jakožto pozorovatele v Arktické radě;

41. zdůrazňuje odpovědnost přináležející EU a ostatním vyspělým zemím, aby vzhledem k tomu, že jsou historicky hlavními původci globálního oteplování, projevily větší solidaritu se zranitelnými státy, především s těmi náležejícími k zemím globálního jihu a s ostrovy, které jsou nejvíce postiženy dopady změny klimatu, a aby jim zajistily soustavnou podporu při zlepšování odolnosti a snižování rizika katastrof, mimo jiné prostřednictvím ochrany přírody a obnovy ekosystémů, které hrají důležitou úlohu při regulaci klimatu, a aby jim pomohly při obnově škod způsobených změnou klimatu a pomocí finanční podpory a budováním kapacit zlepšily opatření pro přizpůsobení, jakož i odolnost, zejména prostřednictvím partnerství pro vnitrostátně stanovený příspěvek; konstatuje, že zranitelné státy jsou klíčovými partnery pro mezinárodní prosazování ambiciózních opatření v oblasti klimatu vzhledem k existenční hrozbě, kterou pro ně změna klimatu představuje;

42. vyzývá EU a její členské státy, aby podpořily méně vyspělé země v jejich úsilí o snížení závislosti na fosilních palivech a zpřístupnění cenově přijatelné energie z obnovitelných zdrojů, a to i v rámci programů na podporu vědy, technologií a inovací v souladu s cílem udržitelného rozvoje 17, a aby přispěly ke zvýšení jejich informovanosti o dostupných technologiích pro sledování a ochranu životního prostředí a občanů, jako je například stěžejní kosmický program Copernicus a související služby v oblasti změny klimatu; upozorňuje na příležitosti, které nabízí evropský plán vnějších investic, pokud jde o stimulaci investic do technologií šetrných ke klimatu a o podporu udržitelného rozvoje; zdůrazňuje, že je důležité zajistit, aby humanitární organizace vypracovaly dlouhodobý výhled své činnosti založený na podložených poznatcích v oblasti dopadů klimatu ve zranitelných oblastech; dále žádá Komisi, aby vypracovala komplexní strategii, která podpoří vynikající výkony EU v oblasti zelených technologií na globální úrovni;

43. zdůrazňuje, že je třeba zefektivnit politiky EU, aby přiměřeně reagovaly na situace, jako je nedostatek vody a potravin, ke kterým bude pravděpodobně v budoucnu docházet častěji; připomíná, že tento nedostatek základních složek výživy by přinesl závažné dlouhodobé bezpečnostní problémy, jež mohou být hrozbou pro dosažení jiných cílů rozvojové politiky EU;

Úterý, 3. července 2018

44. vyzývá Unii, aby upřednostňovala pomoc ve formě grantů a přenosů technologií do nejchudších zemí, a to v zájmu podpory transformace energetiky;

45. doporučuje, aby EU prohloubila strategickou spolupráci na státní i nestátní úrovni prostřednictvím dialogů a partnerství v oblasti rozvoje technologií s nulovými emisemi uhlíku s rozvíjejícími se ekonomikami a dalšími zeměmi, které zásadním způsobem ovlivňují globální oteplování, ale také rozhodně přijímají opatření v oblasti globálního klimatu; v této souvislosti poznamenává, že klima může být kontaktním místem pro diplomatické jednání s partnery, s nimiž jsou jiné body programu jednání vysoce sporné, což by poskytlo příležitost pro zvýšení stability a míru; vyzývá EU, aby sdílela politické zkušenosti a získané poznatky se svými partnery za účelem urychlení provádění Pařížské dohody; vyzývá EU, aby vytvořila zvláštní panely pro diskuse o politice v oblasti změny klimatu a politice udržitelného rozvoje a pro dialogy o řešeních pro transformaci a odolnost, a to i během ministerských schůzí na vysoké úrovni; vyzývá EU, aby vytvářela a podporovala mezinárodní spolupráci v oblastech společného zájmu, včetně postupů do roku 2050, udržitelné finanční reformy, čisté dopravy, trhů s uhlíkem a dalších nástrojů stanovení ceny uhlíku mimo Evropu, s cílem omezit globální emise a současně vytvořit rovné podmínky pro všechna hospodářská odvětví;

46. vyzývá EU, aby byla v čele při vytváření mezinárodních a regionálních partnerství na trzích s uhlíkem, jak je stanoveno v článku 6 Pařížské dohody, a využívala svých odborných znalostí, pokud jde o zřízení, úpravu a provoz systému obchodování s emisemi, a svých zkušeností s propojením tohoto systému se švýcarským trhem s uhlíkem; vyzývá Komisi a členské státy, aby prosazovaly vytváření mechanismů stanovujících ceny uhlíku ve třetích zemích a regionech a aby podporovaly mezinárodní spolupráci s cílem zajistit ve střednědobém horizontu jejich co největší kompatibilitu a v dlouhodobém horizontu vytvořit mezinárodní trh s uhlíkem; v tomto ohledu poukazuje na úspěšnou spolupráci mezi EU a Čínou v posledních letech, jež v prosinci 2017 v Číně umožnila zavedení celostátního systému pro obchodování s emisemi; ze zájmem očekává výsledky probíhající činnosti, která bude klíčová pro správné fungování systému; naléhavě žádá EU, aby trvale podporovala cíle Číny v oblasti obchodování s uhlíkem a posílila budoucí spolupráci, a usilovala tak o dosažení rovných podmínek na celém světě;

47. vyzývá EU, aby na mezinárodní scéně aktivně podporovala proaktivní politiku zaměřenou proti emisím skleníkových plynů, zejména zavedením norem stanovících limity na emise a okamžitých opatření ke snížení emisí v mezinárodním námořním a leteckém odvětví;

48. je přesvědčen, že je nutná další práce na mezistátních kompenzačních opatřeních v souvislosti s uhlíkem, jež by mohla povzbudit k dalšímu úsilí všech zemí o dosažení cílů zakotvených v Pařížské dohodě;

49. doporučuje EU, aby společně s OSN prosazovala větší spolupráci na celosvětové úrovni při řešení problému písečných bouří, který především na Středním východě zhoršuje již existující napětí a vytváří další; poukazuje na to, že tyto bouře kromě toho, že způsobují závažné zdravotní problémy, také vysušují již tak omezené vodní zdroje v regionu; v tomto ohledu naléhavě žádá EU, aby spolupracovala s OSN na zlepšení systémů monitorování a varování;

50. naléhavě vyzývá ESVČ, Komisi a členské státy, aby své strategické dialogy o energetice vedené se zeměmi v širším sousedství EU vyvážejícími fosilní paliva zaměřily na spolupráci na dekarbonizaci energetiky a na modely hospodářského rozvoje s nulovými emisemi uhlíku, aby se v Evropě i po celém světě upevnil mír a zvýšila bezpečnost lidí a dobré životní podmínky;

51. vyzývá ESVČ, Komisi a členské státy, aby své mezinárodní politické dialogy a spolupráci s partnerskými zeměmi uvedly v plný soulad s cíli Pařížské dohody a s cílem EU získat světové vůdčí postavení v oblasti obnovitelných zdrojů energie;

Strategičtí partneři EU

52. považuje za důležité, aby EU nadále usilovala o opětovné zapojení USA do mezinárodní spolupráce v oblasti boje proti změně klimatu a naléhala na USA, aby dodržovala Pařížskou dohodu, aniž by to ohrozilo úroveň stanovených cílů; domnívá se, že klíčové pro tento cíl jsou parlamentní dialog a spolupráce s místními orgány;

53. upozorňuje, že jednání o brexitu a budoucí vztahy se Spojeným královstvím musí zohledňovat potřebu další diplomatické spolupráce v oblasti klimatu;

Úterý, 3. července 2018

54. konstatuje, že regiony a města mají čím dál větší význam pro udržitelný rozvoj, neboť změna klimatu je ovlivňuje přímo, jejich růst má přímý dopad na klima a jsou stále aktivnější při zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se této změně, někdy na základě protichůdných politik jejich vnitrostátních vlád; opět vyzdvihuje klíčový význam měst a regionů pro zavádění inovací a opatření na ochranu životního prostředí, využívání ekologických technologií, investování do dovedností a odborné přípravy a zvyšování konkurenceschopnosti prostřednictvím vývoje čistých technologií na místní úrovni; vyzývá proto EU, aby dále prohlubovala své vztahy s místními a regionálními orgány a původními obyvateli třetích zemí a zamořských zemí a území, a posílila tak tematickou a odvětvovou spolupráci mezi městy a regiony v rámci EU i mimo ni a vytvořila iniciativy na přizpůsobení se a odolnost a posílila modely udržitelného rozvoje a plány na snižování emisí v klíčových odvětvích, jako je energetika, průmysl, technologie, zemědělství a doprava v městských i venkovských oblastech, například prostřednictvím partnerských programů, programu mezinárodní spolupráce mezi městy, podpory platform, jako je Pakt starostů a primátorů, a budováním nových fór pro výměnu osvědčených postupů; vyzývá EU a členské státy, aby podporovaly úsilí regionálních a místních subjektů o zavedení regionálně a místně podmíněných příspěvků (podobných vnitrostátně stanoveným příspěvkům), kdy je možné prostřednictvím tohoto procesu zvýšit cíle v oblasti klimatu; konstatuje, že v tomto ohledu mohou svou úlohu hrát i delegace EU ve třetích zemích;

55. dále konstatuje, že rostoucí urbanizace, kterou lze zaznamenat v mnoha částech světa, zhoršuje stávající problémy způsobené změnou klimatu z důvodu vyšší poptávky po zdrojích, jako je energie, půda a voda, a přispívá k dalšímu zhoršování problémů týkajících se životního prostředí v mnoha městských aglomeracích v EU i mimo ni, jako je znečištění ovzduší a nárůst objemu odpadu; konstatuje, že další následky změny klimatu, jako jsou mimořádné povětrnostní jevy, sucho a znehodnocování půdy, se často dají pozorovat zejména ve venkovských oblastech; je přesvědčen, že místní a regionální orgány si zaslouží zvláštní pozornost a podporu, aby mohly řešit tyto problémy, vybudovat větší odolnost a přispívat ke snaze o zmírňování změny klimatu vyvíjením nových forem dodávky energie, jakož i koncepcí dopravy;

56. zdůrazňuje význam přeshraniční spolupráce mezi členskými státy a partnerskými zeměmi, zejména pokud jde o posuzování přeshraničních vlivů na životní prostředí, v souladu s příslušnými mezinárodními normami a úmluvami, zvláště pak Úmluvou o vodě, Aarhuskou úmluvou a úmluvou z Espoo;

57. vyzývá EU a její členské státy, aby upevnilly své vazby s občanskou společností aktivní v oblasti boje proti změně klimatu a její podporu po celém světě a vytvářely aliance a budovaly součinnost s vědeckou obcí, nevládními organizacemi, místními komunitami, komunitami původního obyvatelstva a netradičními subjekty v zájmu lepšího sladění cílů, nápadů a metod různých subjektů a přispění ke koordinovanému přístupu k činnosti v oblasti klimatu; vybízí EU a její členské státy, aby spolupracovaly se soukromým sektorem, zlepšily spolupráci, pokud jde o schopnost využít příležitosti v oblasti přechodu na hospodářství s nulovými emisemi uhlíku, rozvíjely strategie vývozu technologií v oblasti klimatu pro země na celém světě a podporovaly přenos technologií a budování kapacit ve třetích zemích, které prosazují využívání energie z obnovitelných zdrojů;

58. zdůrazňuje význam vědeckého výzkumu pro politický rozhodovací proces v oblasti klimatu; konstatuje, že přeshraniční výměna vědeckých poznatků je základním prvkem mezinárodní spolupráce; naléhavě žádá Komisi a členské státy, aby nepřetržitě podporovaly vědecké organizace, které pracují na posuzování rizik spojených s klimatem, snaží se odhadovat důsledky změny klimatu a nabízejí politickým orgánům případná opatření na přizpůsobení se; vybízí EU, aby přispívala k celosvětové činnosti v oblasti klimatu využíváním své vlastní výzkumné kapacity;

o

o o

59. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, místopředsedkyni Komise, vysoké představitelce Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, Komisi, Evropské službě pro vnější činnost a pro informaci Valnému shromáždění a generálnímu tajemníkovi Organizace spojených národů.